

A kreativitás térbelisége

Rittgasszer Imola

Témavezetők:

Prof. Dr. Lengyel Imre

Dr. Kovács Péter

Előadás felépítése

1. Téma aktualitása
2. Szakirodalmi áttekintés, fogalmak
3. Kutatási téma pontosítása, célkitűzések
4. Vizsgálat alanyai
5. Adatgyűjtés, mérés, módszerek
6. Kutatás további lehetséges irányai

Téma aktualitása

- XXI. század: gazdaság globalizálódásának következményei
- Tudásalapú gazdaság, kreatív gazdaság térnyerése
- Kreatív osztály, lokális és regionális gazdasági fejlődés Európában: kreatív iparágak a magyar régiókban, kreatív városok és kreatív közösségek

Szakirodalmi áttekintés, fogalmak

Kreativitás előtérbe kerülése: 1980-as évek, megállapítást nyert, hogy egy térség tudásellátottsága a nem-anyagi javak alapvető meglétére alapozható

Kreativitás:

- Guilford (1950): alkotóképesség, teremtőképesség, tapasztalatok újszerű értelmezése, divergens gondolkodás
- Andersson (1985): egyéni kreativitás modell: heurisztikus képesség, emlékezés képessége, szerkezetfelismerési képesség, sokféleség alkalmazásának képessége, paradoxonok értékelésének képessége, egyensúlytalanságok használatának képessége, bizonytalanság használatának képessége
- Castells (1989): ipari társadalom (anyagmozgatási tevékenység)→kreatív társadalom (tudáskezelés, fejlesztési tevékenység); fő hajtóerő: a kreatív tevékenység, amely a kultúra és kommunikáció által ösztönzött új tudást hozza létre
- De Bono (1990): „lateral thinking”: megoldás többféle változatának feltárása, végiggondolása, majd a legoptimálisabb kiválasztása; szokatlan módszerek alkalmazásával innovatív megoldás

Szakirodalmi áttekintés, fogalmak II

- Csíkszentmihályi (1997): képesség: problémamegoldás, tulajdonság: gondolkodásbeli szabadság, hatékonyabb, újfajta megoldás kialakítása
- Cook (1998): szervezet versenyelőnye, innováció-kreativitás összekapcsolása
- Landry (2000). „dobozon kívüli gondolkodás”
- Florida (2002): jelentéssel bíró új formák alkotásának képessége, innováció magja, „mentális erő”: amely megálmodja a jelenlegi normák szerint elképzelhetetlent, és az álomból új normát alkot az innováció segítségével

Kreatív társadalom: erőforrás alapja az oktatás és a kreatív tevékenységre épülő előnyök, ill. változik az infrastruktúra összetétele: hagyományos szállítás eszközeit kiegészítik , részben helyettesítik a modern Információs technológia által létrehozott kommunikációs hálózatok, anyagi és nem-anyagi hálózatok elérése döntő jelentőségű

Kreatív gazdaság: tudás, kreativitás, innováció a versenyképesség forrása , Törnqvist (1983): „kreatív milió”: 1) emberek közötti információáramlás, 2) tudás (információ) birtoklása, 3) kompetencia (megszerzett tudás) alkalmazása, 4) kreativitás

Szakirodalmi áttekintés, fogalmak III

Kreatív gazdaság: tudás, kreativitás, innováció a versenyképesség forrása

- Törnqvist (1983): „kreatív milió”: 1) emberek közötti információáramlás, 2) tudás (információ) birtoklása, 3) kompetencia (megszerzett tudás) alkalmazása, 4) kreativitás
- Howkins (2002): szellemi jogok fogalma a kiindulópont (szerzői jogok, szabadalmak, végjegyek, minta oltalmak hatálya alá tartozó alkotások)
- Hartley (2005): kulturális gazdaság+összes szerzői jogi iparág (egyéni kreativitás, tudás intenzív munkavégzés, magas információs tartalom)
- De Voldere – Janssens – Onkelinx – Sleuwaegen (2006): 4 jellemző:
 - 1) egy gazdasági és intézményi rezsím, amely támogatja a hatékony tudásteremtést, terjesztést és alkalmazást;
 - 2) kutatóintézetekből, egyetemekből, vállalatokból és egyéb szervezetekből álló, a döntéshozók által támogatott, hatékony innovációs rendszer, amely a tudást a helyi igényeknek megfelelően képes alakítani, és így új tudást hoz létre;
 - 3) információs és kommunikációs infrastruktúra, amely elősegíti az információ terjesztését;
 - 4) magasan képzett, aktív népesség, amely a tudást hatékonyan elsajátítja, megteremti, terjeszti és alkalmazza

Szakirodalmi áttekintés, fogalmak IV

Kreatív gazdaság fogalmi szintetizálás:

- Vállalatok: kis cégméret, üzleti rugalmasság, hálózatosodásra való hajlam
- Kreatív tevékenységek megléte
- Kreatív társadalom megléte
- Kreatív munkavégzést biztosító IT infrastruktúra, tudásáramlást segítő hálózat megléte
- Más kiegészítő, kapcsolódó gazdasági tevékenységet vonz
- „Soft” tényezők a „hard” tényezők helyett
- Alapvetően nagyvárosokban alakul ki(kreatív tevékenységet végzők vonzása: sokszínűség, oktatási, szellemi intézmények jelenléte, tolerancia..)

Szakirodalmi áttekintés, fogalmak V

Kreatív osztály: kreatív tevékenységet végző emberek, akik nagy mértékben hozzájárulnak a térség gazdasági teljesítményéhez

<i>Kreatív osztály</i>	
<i>Szuper- Kreatív osztály</i>	<i>Kreatív szakemberek</i>
<ul style="list-style-type: none">– Számítástechnikusok és matematikusok– Építészek és mérnökök– Élet-, fizika- és társadalomtudománnyal foglalkozók– Oktatók, trénerok és könyvtárosok– Művészek, tervezők, előadóművészek, sportolók, médiában dolgozók	<ul style="list-style-type: none">– Menedzserek– Üzleti- és pénzügyi területen dolgozók– Jogászok– Egészségügyi dolgozók– Technikai dolgozók– Tudás-intenzív iparágakban dolgozók

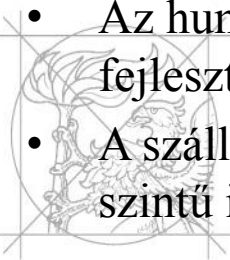
Forrás: Florida (2002, 328.o.)

Szakirodalmi áttekintés, fogalmak VI

Kreatív régió

- Andersson (1985): 1)Magas szintű kompetencia megléte 2)tudományos és kulturális tevékenység jelenléte 3)kiváló lehetőségek a belső és külső kommunikációra 4)kielégítetlen szükségletek széles körben történő felismerése
- Florida (2007): tudás és ötletek gyűjtőjeként, tárházaként működnek, biztosítják azon tudásinfrastruktúrát, amely elősegíti a tudásáramlást, az ötleteket és a tanulást.
- komparatív előnyei az új ötletek megjelenésére, a tudásteremtésre, a szervezeti tanulásra és a folyamatos fejlesztésekre épülnek
- Termelésük jelentős része tudásalapú, mely magában foglalja a folyamatos tudásteremtést, a tudást mint az érték fő forrását, valamint az innováció és termelés közötti szintézist.
- A vállalati hálózatok és az ellátó szervezetek az innováció fő forrásaiként funkcionálnak.
- Az humán infrastruktúra a tudásmunkásokra, a humán erőforrások folyamatos fejlesztésére, valamint a folyamatos oktatásra és képzésre épül.
- A szállítási és kommunikációs infrastruktúra globálisan orientált, valamint magas szintű intra-regionális elérhetőséget biztosít.

Kutatási téma pontosítása, célkitűzések

- Kreativitás térbeliségének hazai területi egységekre történő vizsgálata
- Kiinduló kérdés: egyáltalán mely területi egység alkalmas ezen vizsgálat lefolytatására, valamint milyen módszerekkel és hogyan lehet a lehető legpontosabban meghatározni a kreatív térségeket.

Vizsgálat alanyai

- 1. elemzés: kistérség (tervezési-statisztikai régió: munkaerő-vonzéskörzet)
- 2. elemzés: szigorúbb feltétel a területi egység lehatárolásakor: 50.000 lakosnál nagyobb lélekszámú kistérség

Adatgyűjtés, mérés, módszertan

- Adatok forrása:
 - KSH adatbázis (2011-es népszámlálás adatai)
 - Primer kutatás (kérdőív:tolerancia)
- Módszertan:
- Florida-Mellander modell (2009): 3T
(Technológia, Tehetség, Tolerancia) + egyetemeket, a szórakozási lehetőségek és a szolgáltatások figyelembe vétele.

Kutatás további irányai

- Kreatív iparágak feltérképezése
- Kreativitás-innováció-versenyképesség kapcsolatának vizsgálata (kreativitási, innovációs és versenyképességi rangsor összevetésével)

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**